

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 289-86-22; 289-70-60, факс: 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, рахунок UA388201720343180001000078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

№ _____
На № 11/10-707 від 17.12.2021

**Голові Верховної Ради
України
Стефанчуку Р. О.**

Про результати розгляду депутатського
запиту народного депутата України
Лабазюка С. П.

Шановний Руслане Олексійовичу!

Міністерство соціальної політики разом із Міністерством фінансів, Міністерством розвитку громад та територій, Національною соціальною сервісною службою на виконання доручення Прем'єр-міністра України Шмигала Д. А. від 24.12.2021 № 59114/1/1-21 розглянуло депутатський запит народного депутата України Лабазюка С. П., оголошений на засіданні Верховної Ради України 17.12.2021, щодо призначення і виплати компенсації за догляд фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду без провадження підприємницької діяльності на непрофесійній основі, та повідомляє.

Згідно із Законом України „Про соціальні послуги” від 17.01.2019 № 2671-VIII (далі – Закон № 2671) соціальні послуги з догляду можуть надаватись фізичними особами, які надають соціальні послуги з догляду без провадження підприємницької діяльності на непрофесійній та на професійній основі з виплатою компенсації за догляд.

Розмір компенсації за догляд фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду відповідно до Закону № 2671 без провадження підприємницької діяльності на непрофесійній основі, незалежно від кількості осіб, за якими здійснюється догляд, розраховується як різниця між прожитковим мінімумом на одну особу в розрахунку на місяць, встановленим законом на 1 січня календарного року, в якому надаються соціальні послуги, та середньомісячним сукупним доходом фізичної особи – надавача соціальної послуги за попередні шість місяців, що передують місяцю подання заяви про згоду надавати соціальні послуги. Середньомісячний сукупний дохід фізичної особи – надавача соціальної послуги обчислюється шляхом ділення середньомісячного сукупного доходу її сім'ї на кількість членів сім'ї, включених до її складу, згідно з Методикою обчислення середньомісячного сукупного доходу сім'ї для надання соціальних послуг, затвердженою наказом Мінсоцполітики від 16.06.2020 № 419, зареєстрованим в Міністерстві юстиції 02.07.2020 за № 611/34894 (далі – Методика).

Розмір компенсації за догляд фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду відповідно до Закону № 2671 без провадження підприємницької діяльності на професійній основі, визначається з розрахунку 70 відсотків мінімальної заробітної плати у погодинному розмірі за одну годину догляду за однією особою, але не більше ніж 360 годин на місяць.

Компенсація за догляд фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду відповідно до Закону № 2671 без провадження підприємницької діяльності на професійній основі, виплачується фізичним особам – надавачам соціальних послуг, які не перебувають у трудових відносинах, не є фізичними особами – підприємцями, не провадять незалежної професійної діяльності (наукової, літературної, артистичної, художньої, освітньої або викладацької, а також медичної, юридичної практики, у тому числі адвокатської, нотаріальної діяльності тощо), не перебувають на обліку як безробітні.

На виконання Закону № 2671 постановою Кабінету Міністрів України від 23.09.2020 № 859 „Деякі питання призначення і виплати компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі” (зі змінами) затверджено Порядок подання та оформлення документів, призначення і виплати компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі (далі – Порядок № 859).

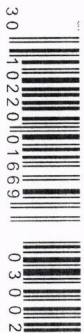
Порядок № 859 встановлює механізм призначення і виплати компенсації за догляд, що призначається фізичній особі, яка надає соціальні послуги з догляду без провадження підприємницької діяльності на непрофесійній основі, без проходження навчання та дотримання державних стандартів соціальних послуг особам із числа членів своєї сім'ї, які спільно з нею проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки та є особами з інвалідністю I групи, дітьми з інвалідністю, громадянами похилого віку з когнітивними порушеннями, невиліковно хворими, які через порушення функцій організму не можуть самостійно пересуватися та самообслуговуватися, дітьми, яким не встановлено інвалідність, але які є хворими на тяжкі перинатальні ураження нервової системи та інші захворювання.

Компенсація за догляд призначається і виплачується структурними підрозділами з питань соціального захисту населення районних у м. Києві та Севастополі державних адміністрацій, виконавчими органами сільських, селищних, міських рад (далі – уповноважені органи) за місцем проживання / перебування осіб, яким надаються соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі.

Постановою Кабінету Міністрів України від 06.10.2021 № 1040 „Деякі питання призначення і виплати компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду без здійснення підприємницької діяльності на професійній основі” затверджено Порядок подання та оформлення документів, призначення і виплати компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду без здійснення підприємницької діяльності на професійній основі (далі – Порядок № 1040).

Порядком № 1040 встановлено механізм призначення і виплати компенсації за догляд, що призначається фізичній особі, яка надає соціальні послуги з догляду без здійснення підприємницької діяльності на професійній основі, пройшла підготовку та перепідготовку з основ догляду (далі – фізична особа) особам, які через порушення функцій організму не можуть самостійно пересуватися та самообслуговуватися (далі – соціальні послуги з догляду на професійній основі).

Варто зазначити, що постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 430 (зі змінами) затверджено Порядок підготовки та перепідготовки фізичних осіб, які надають соціальні послуги з догляду без здійснення підприємницької

діяльності (далі – Порядок № 430). Відповідно до Порядку № 430 наказом Мінсоцполітики від 15.03.2021 № 131, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 23.04.2021 за № 550/36172, затверджено Типову програму навчання фізичних осіб, які надають соціальні послуги з догляду без здійснення підприємницької діяльності.

Порядком № 430 визначено процедуру підготовки та перепідготовки фізичних осіб, які надають соціальні послуги з догляду окремим категоріям громадян відповідно до Закону № 2671 без здійснення підприємницької діяльності.

Виплата компенсації за догляд фізичним особам проводиться відповідно до тристороннього договору про надання соціальних послуг з догляду на професійній основі, що укладається у письмовій формі між фізичною особою – надавачем соціальних послуг з догляду, отримувачем соціальних послуг з догляду або його законним представником і уповноваженим органом.

Однією з істотних умов такого договору є кількість годин надання соціальних послуг з догляду на місяць.

Рішення про призначення і виплату компенсації за догляд приймається уповноваженим органом за місцем проживання / перебування особи, яка потребує надання соціальних послуг з догляду на професійній основі.

Правові засади функціонування бюджетної системи України, її принципи, основи бюджетного процесу і міжбюджетних відносин та відповідальність за порушення бюджетного законодавства визначаються Бюджетним кодексом України (далі – Кодекс).

Згідно з підпунктом „а” пункту 4 частини першої статті 89 Кодексу компенсація фізичним особам, які надають соціальні послуги громадянам похилого віку, особам з інвалідністю, дітям з інвалідністю, хворим, які не здатні до самообслуговування і потребують сторонньої допомоги, виплачується за рахунок коштів місцевих бюджетів.

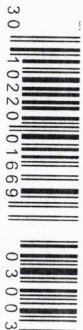
Разом з тим відповідно до статті 91 Кодексу до видатків місцевих бюджетів, що можуть здійснюватися з усіх місцевих бюджетів, належать видатки, зокрема, на соціальний захист та соціальне забезпечення громадян.

Так, згідно з підпунктом „д” пункту 3 частини першої статті 91 Кодексу компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги громадянам похилого віку, особам з інвалідністю, дітям з інвалідністю, хворим, які не здатні до самообслуговування і потребують сторонньої допомоги, можуть фінансуватися з усіх місцевих бюджетів.

Відповідно до Кодексу зазначені видатки проводяться з бюджетів сільських, селищних, міських територіальних громад, і їх фінансування належить до власних повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад. Виконання таких повноважень забезпечується шляхом закріплення за органами місцевого самоврядування відповідних податків та зборів та інших ресурсів.

Також відповідно до підпункту 3 частини першої статті 34 Закону України „Про місцеве самоврядування в Україні” до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать власні (самоврядні) повноваження, зокрема щодо забезпечення надання соціальних послуг відповідно до законодавства.

Згідно з абзацом восьмим статті 4, частиною першою статті 71 цього Закону місцеве самоврядування в Україні здійснюється, зокрема, на принципі правової, організаційної та матеріально-фінансової самостійності в межах повноважень, визначених цим та іншими законами, що передбачає самостійну реалізацію

територіальними громадами, органами та посадовими особами місцевого самоврядування наданих їм повноважень.

Із урахуванням викладеного виплата компенсації за догляд має забезпечуватися за рахунок коштів місцевих бюджетів у встановленому законодавством порядку.

Варто зазначити, що підтримка осіб, які потребують соціального захисту, забезпечується також шляхом надання соціальних послуг, зокрема, з догляду відповідно до державних стандартів надавачами соціальних послуг державного, комунального або недержавного секторів за рахунок бюджетних коштів, з установленням диференційованої плати залежно від середньомісячного сукупного доходу отримувача соціальних послуг, яка розраховується згідно з Методикою, та за рахунок отримувача соціальних послуг або третіх осіб.

Крім того, підтримка осіб, які потребують догляду, забезпечується не лише шляхом надання соціальних послуг, а також шляхом призначення виплат на догляд відповідно до законів України „Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування”, „Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю”, „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб”, „Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю”, „Про психіатричну допомогу” за рахунок коштів державного бюджету.

Необхідно зазначити, що Законом № 2671 визначено повноваження обласних, Київської міської державних адміністрацій, районних у місті Києві державних адміністрацій, виконавчих органів сільських, селищних, міських рад у сфері надання соціальних послуг, зокрема в частині розвитку соціальних послуг на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці / територіальної громади та надання їх особам / сім’ям відповідно до потреб, а також підстави щодо відмови та припинення надання соціальних послуг.

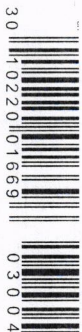
Визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці / територіальної громади у наданні конкретних соціальних послуг є однією зі складових системи надання соціальних послуг та забезпечується шляхом взаємодії суб’єктів цієї системи на всіх етапах реалізації Закону № 2671.

Із урахуванням викладеного Мінсоцполітики разом із Нацсоцслужбою опрацьовується питання щодо визначення чисельності потенційних отримувачів компенсації за догляд та чисельності осіб, які потребують надання соціальних послуг з догляду на непрофесійній та професійній основі, для формування потреби в розрізі регіонів та можливого запровадження субвенції на виплату компенсації за догляд.

Крім того, з метою сприяння розвитку соціальних послуг на рівні територіальних громад Мінсоцполітики ініційовано проведення із залученням неурядових об’єднань та приватних організацій пілотного проекту „Розвиток соціальних послуг” (далі – пілотний проект). Постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 204 (зі змінами) затверджено Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для реалізації пілотного проекту „Розвиток соціальних послуг”.

У межах реалізації пілотного проекту передбачено сприяння територіальним громадам у розвитку семи видів соціальних послуг, у тому числі денного догляду для осіб з інвалідністю (крім дітей) та осіб похилого віку, денного догляду для дітей з інвалідністю, догляду стаціонарного, підтриманого проживання.

Кошти на реалізацію пілотного проекту передбачено у законах про державний бюджет на відповідні роки за бюджетною програмою 2501490 „Розвиток соціальних послуг”. У 2020-му і 2021 році на цю мету було виділено по 10,0 млн гривень.

У 2021 році подали необхідні документи для участі в пілотному проекті понад 90 територіальних громад. Мінсоцполітики було визначено учасниками пілотного проекту 20 територіальних громад, яким передбачено кошти на загальну суму 10,0 млн грн, у тому числі 18 територіальним громадам – на послугу догляду стаціонарного.

У Законі України „Про Державний бюджет України на 2022 рік” від 02.12.2021 № 1928-IX передбачено кошти на реалізацію пілотного проекту в сумі 100,0 млн гривень.

Додатково повідомляємо, що Мінсоцполітики подано на розгляд Кабінету Міністрів України проект Закону України „Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо фінансування соціальних послуг”, яким передбачено створення умов для забезпечення доступності соціальних послуг з урахуванням потреб осіб / сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Зокрема, пропонується для забезпечення надання на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці комплексних соціальних послуг запровадити субвенцію на створення умов безбар’єрності у сфері соціальних послуг для дітей та осіб із психічними розладами, невиліковними хворобами, яка спрямовуватиметься на державну підтримку дітей та осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, шляхом надання їм соціальних послуг супроводу під час інклюзивного навчання, соціальної реабілітації / соціального супроводу, паліативного догляду вдома, відповідно, в межах реалізації заходів інклюзивної освіти, психіатричної та паліативної допомоги.

Водночас після розгляду 25.11.2021 на засіданні Урядового комітету з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій, соціальної політики та у справах ветеранів проект акта було повернуто Мінсоцполітики для проведення додаткових консультацій з Мінфіном.

Також Мінсоцполітики та Асоціацією міст України на робочій нараді, яка відбулась 29.12.2021, з питань організації надання соціальних послуг з догляду в громаді, що можуть надаватись фізичними особами без здійснення підприємницької діяльності на професійній основі з виплатою компенсації за догляд відповідно до Порядку № 1040, було досягнуто домовленостей щодо удосконалення механізму призначення і виплати компенсації за догляд у частині надання органам місцевого самоврядування повноважень з оцінювання індивідуальних потреб осіб та їхньої можливості самостійно пересуватися і самообслуговуватися та з використання альтернативних способів організації догляду (комунальним чи недержавним надавачем).

З урахуванням результатів робочої наради Мінсоцполітики розробляється проект постанови Кабінету Міністрів України „Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 06 жовтня 2021 р. № 1040”.

Народного депутата України Лабазюка С. П. поінформовано окремим листом.

З повагою

Міністр

Марина ЛАЗЕБНА

МІНСОЦПОЛІТИКИ

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА

Лист

655/0/2-22/57 від 18.01.2022 р.

Депутатський запит народного депутата України
Лабазюка С. П. щодо проблем виплати
компенсації фізичним особам, які надають
соціальні послуги з догляду на непрофесійній
основі

Підписано: Лазебна Марина Володимирівна

До документа

Кабінет Міністрів України

Доручення

№ 59114/1/1-21 від 24.12.2021р.

АСУД "ДОК ПРОФ 3"

МІНСОЦПОЛІТИКИ

655/0/2-22/57 від 18.01.2022

Лазебна Марина Володимирівна

ЕЦП Лазебна Марина Володимирівна

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000001CD22E00D0448200

**Апарат Верховної Ради України
КАРТКА ДОКУМЕНТА**

Кореспонденти Лазебна Марина Володимирівна Міністр
Міністерство соціальної політики України (всього 1)
Вид документа Відповідь на депутатський запит
**Вих. № та дата
кореспондента
№ ДСК** 655/0/2-22/57 від 18.01.2022
**Реєстр. № та
дата реєстрації
Арк./прим.** 13692 від 19.01.2022
5/1
Стислий зміст На № 11/10-707 від 17.12.2021р. Про розгляд
депутатського запиту народного депутата України
Лабазюка С. П.

Проходження документа (особа, у якої є позначка «Оригінал»)	Дата передачі оригіналу ВСК	Дата отримання оригіналу	Підпис